

Abstrakt

Východiska: Český systém léčby závislostí je úzce spojen se vznikem a rozvojem apolinářského modelu a se jménem Jaroslava Skály. Na podobu léčby i celého modelu léčby měli bezpochyby velký vliv i další lidé z týmu kolem Jaroslava Skály, zejména dlouholetá pracovní i životní Skálova partnerka Arnoštka Maťová.

Cíle: Vytvořit základní přehled o profesním životě Arnošky Maťové a o jejím přínosu v léčbě alkoholové závislosti.

Metodika: Byla provedena obsahová analýza písemných materiálů z veřejně dostupných zdrojů a dále některých veřejně dostupných audiovizuálních záznamů.

Výsledky: Arnoštka Maťová byla jedním ze zakladatelů systematické léčby alkoholové závislosti České republiky. V Apolináři pracovala od roku 1950, tedy téměř od samého počátku a bezesporu se podílela na vzniku a rozvoji apolinářského modelu závislosti. Hlavní odborná témata, na která se zvláště soustředila, byla: manželské terapie v léčbě alkoholismu, zapojení partnerů do odvykací léčby i ve fázi doléčování, systému doléčování, rozvoj svépomocného hnutí, evidence a statistické zpracování dat o léčbě alkoholismu a její úspěšnosti, propojení terapeutické práce s osvětou veřejnosti a prevencí. Úzkým pracovním a životním partnerstvím s Jaroslavem Skálou měla podstatný vliv i na něj samotného. Svým vlídným a lidským osobnostním založením měla možnost korigovat direktivní a stenizující Skálův přístup.

Závěr: Arnoštka Maťová byla klíčovou osobou ve formování současného českého modelu léčby závislostí. Vliv na rozvoj apolinářského léčebného modelu (který byl vzorem i pro ostatní zařízení v republice) se projevoval: a) zaměřením se na konkrétní témata či terapeutické prvky, které se posléze staly rutinní součástí léčebného systému, b) doplňujícím a korigujícím vlivem na Jaroslava Skálu a c) svým vlastním lidským přístupem k pacientům. Její přístup jako nutný doplněk přístupu Skály zasluhuje intenzivnější pozornost.

Klíčová slova: léčba závislosti, závislost, adiktologie, Apolinář, Skála, Maťová

